

646/1992

Annettu Helsingissä 20 päivänä heinäkuuta 1992

Laki vesilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 19 päivänä toukokuuta 1961 annetun vesilain (264/61) 4 luvun 2 §:n 2 momentti,

muutetaan 1 luvun 8 §:n 2 momentti, 18 §:n 2 momentti ja 30 §:n 1 momentti, 4 luvun 1 §:n 1 momentti sekä 3 ja 8 §, 9 luvun 15 §:n 2 momentti ja 18 §:n 2 momentti, 10 luvun 6 §:n 2 momentti sekä 27 §:n 2 ja 4 momentti, 15 luvun 12 §, 16 luvun 25 §:n 2 momentti, 17 luvun 1 §:n 2 momentti sekä 2 §:n 2 ja 3 momentti, 20 luvun otsikko, 5 §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti, 7 § ja 8 §:n 2 momentti sekä 21 luvun 4 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 30 §:n 1 momentti, 9 luvun 15 §:n 2 momentti, 10 luvun 6 §:n 2 momentti sekä 27 §:n 2 ja 4 momentti, 16 luvun 25 §:n 2 momentti, 17 luvun 1 §:n 2 momentti sekä 2 §:n 2 ja 3 momentti 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetussa laissa (467/87), sekä

lisätään 2 luvun 31 §:ään uusi 4 momentti, 4 lukuun uusi 1 a, 2 a, 3 a ja 8 a §, 6 luvun 12 §:ään uusi 2 momentti, 16 lukuun uusi 7 a §, 19 luvun 5 a §:ään, sellaisena kuin se on 20 päivänä toukokuuta 1988 annetussa laissa (453/88), uusi 3 momentti, 7 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 10 päivänä maaliskuuta 1989 annetulla lailla (236/89), uusi 2 ja 3 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 4 momentiksi, 20 luvun 5 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 4 momentiksi, 21 lukuun uusi 3 a § ja luvun 8 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 20 päivänä toukokuuta 1988 annetussa laissa, uusi 2 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

8 §

Joessa tai purossa, joka kuuluu puoliksi kahteen eri kiinteistöön tai kahteen kiinteistöjen yhteiseen alueeseen, on kummankin puolen omistajalla oikeus yhtä suureen osaan siinä virtaavasta vedestä.

18 §

Jos pohjaveden ottamisesta tai muusta 1 momentissa tarkoitettusta toimenpiteestä aiheutuu vesistöissä tämän luvun 15 §:ssä tarkoitettu seuraus, on toimenpide tältä osin katsottava sellaiseksi vesistön muuttamiseksi, josta sanotussa pykälässä säädetään.

30 §

Jokaisella, joka kärsii lietteestä, matalikosta tai muusta niihin verrattavasta vesistön käyttöä koskevasta haitasta, on oikeus ilman lupaa toisenkin vesialueella suorittaa sen poistamiseksi tarpeellinen vesistön tilan ja käyttömahdollisuuksien parantamista tarkoittava toimenpide, jos siitä ei aiheudu tämän luvun 12-15 tai 19 §:ssä tarkoitettua muutosta tai seurausta eikä työn suorittamisesta johdu vesialueen omistajalle huomattavaa haittaa. Työn aloittamisesta ja suorittamisesta on, mikäli toimenpide ei ole merkitykseltään vähäinen, ennakolta ilmoitettava vesialueen omistajalle tai, vesialueen kuuluessa järjestäytymättömän yhteisalueen osakkaille, kalastuskunnalle, sekä sen mukaan kuin asetuksella säädetään vesi- ja ympäristöpiirille tai ympäristönsuojelulautakunnalle.

2 luku

Yleiset säännökset rakentamisesta vesistöön

Rakennelman kunnossapito ja poistaminen

31 §

Tätä pykälää sovelletaan myös rakennelmiin, jotka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla.

4 luku

Kulkuväylät ja muut vesiliikennealueet

1 §

Yleisellä kulkuväylällä tarkoitetaan tässä laissa vesistöissä tai meressä olevaa väylää, joka on tämän luvun säännösten mukaisesti määrätty julkiseksi kulkuväyläksi tai yleiseksi paikallisväyläksi.

1 a §

Vesioikeus voi merenkululaitoksen hakemuksesta määrätä julkiseksi kulkuväyläksi sellaisen vesistön osan, jota on tarpeen pitää avoimena yleistä laiva- tai veneliikennettä varten. Julkinen kulkuväylä voidaan määrätä myös vesistöön, jossa on valtaväylä.

2 a §

Yleiseksi kulkuväyläksi määrittämisestä on, jollei tässä laissa muuta säädetä, soveltuvin osin voimassa, mitä vesistöön rakentamisesta ja siihen annettavasta luvasta säädetään.

3 §

Ennen kuin vesioikeus määrää yleisestä kulkuväylästä 1 a tai 2 §:n mukaisesti, sen tulee todeta, että kysymyksessä oleva vesistön osa kohtuuden mukaan täyttää ne vaatimukset, jotka vesistöissä harjoitettava liikenne huomioon ottaen yleiselle kulkuväylälle voidaan asettaa.

Vesioikeuden päätöksessä on määrättävä yleisen kulkuväylän sijainti. Jos sijainti joltakin osin vahvistetaan poikkeamaan siitä, mitä hakemuksessa on esitetty, on hakijalle varattava tilaisuus vastineen esittämiseen ennen päätöksen tekemistä.

Väyläksi määrittämisestä koskevaan päätökseen on sisällytettävä myös määräykset 4 ja 6 §:n mukaisista toimenpiteistä, jos nämä 1 momentin säännökset huomioon ottaen ovat tarpeen väylän kuntoonpanemiseksi. Vesioikeus voi kuitenkin asian laajuuden tai muun syyn vuoksi määrätä väylästä erikseen ennen sanotuista toimenpiteistä päättämistä.

Vesioikeus määrää, milloin yleinen paikallisväylä tarvittavien töiden tultua suoritetuiksi voidaan ottaa käyttöön. Julkisen kulkuväylän käyttöön ottamisesta päättää merenkululaitos.

Turvalaitteiden rakentamisesta yleiseen kulkuväylään tai sen rannalle on tämän luvun säännösten lisäksi voimassa, mitä merenkulun turvalaitteista erikseen säädetään.

Yleinen kulkuväylä on merkittävä 15 luvun 12 §:ssä mainittuun vesikirjaan ja vesioikeudessa pidettävään karttaan sekä merenkululaitoksessa ylläpidettävään merikarttaan.

3 a §

Yleistä kulkuväylää koskevaa lainvoimaista päätöstä voidaan hakemuksesta muuttaa tai väylä lakkauttaa noudattaen soveltuvin osin kulkuväyläksi määräämistä koskevia säännöksiä. Jos väylän kunnossapitäjä vastustaa muuttamista tai lakkauttamista tarkoittavaa vaatimusta, on edellytyksenä lisäksi, että väylästä tai sen käyttämisestä aiheutuu vahingollinen seuraus, jota vesialuetta väyläksi määrättäessä ei ole edellytetty, tai että olosuhteet ovat myöhemmin olennaisesti muuttuneet.

Merenkululaitos voi väliaikaisesti muuttaa julkista kulkuväylää, jos se on tarpeen meriturvallisuuden ylläpitämiseksi tai muusta tärkeästä syystä.

8 §

Vahingosta, haitasta ja muusta edunmenetyksestä, joka johtuu edellä tässä luvussa olevien säännösten nojalla suoritetuista toimenpiteistä toisen maa- tai vesialueella taikka oikeudesta saada käyttää tai lunastaa toiselle kuuluvaa aluetta, on suoritettava korvaus. Siitä, että vesialue on määrätty yleiseksi kulkuväyläksi tai että sitä kulkuväylänä käytetään, on korvausta suoritettava vain, jos yksityisen kalastusoikeuden käyttämiselle aiheutuu vahinkoa tai 11 luvun 3 §:n 7 kohdassa tarkoitettu kalastus estyy tai vaikeutuu taikka jonkin oikeuden käyttämistä varten tehty laite tai rakennelma sen johdosta käy hyödyttömäksi.

8 a §

Jos 3 §:n mukaisesti vahvistettavan väylän käyttäminen ennalta arvioiden aiheuttaisi 8 §:n mukaan korvattavaa vahinkoa, haittaa tai muuta edunmenetystä, on tästä määrättävä väylän kunnossapitäjän maksettavaksi korvaus vahvistuspäätöksessä. Vesioikeus voi myös määrätä, että annettuja korvausmääräyksiä on erikseen tarkistettava päätöksessä määrättävänä ajankohtana. Jos arvioitavissa olevaa vahinkoa, haittaa tai muuta edunmenetystä ei aiheudu, vesioikeus voi määrätä hakijan saattamaan määräajassa vireille korvausten määräämistä tarkoittavan hakemusasian. Vesioikeuden määräys ei estä vahingonkärsijää erikseen hakemasta väylän kunnossapitäjältä korvausta sen mukaan kuin 11 luvun 8 §:n 3 momentissa säädetään.

6 luku

Ojitus

12 §

Jos ojituksessa on menetelty tämän lain säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti, ympäristönsuojelulautakunta voi määrätä tarvittavista oikaisutoimenpiteistä 20 luvun 7 §:n mukaisesti. Jos asiassa on kysymys 1 luvun kielto­säännösten rikkomisesta taikka jos oikaisutoimenpiteestä päätettäessä jouduttaisiin

ratkaisemaan kysymys vesioikeuden luvan tarpeellisuudesta, ojituksen ja vesistön järjestelyn välisestä erosta tai vesioikeuden luvan noudattamisesta, noudatetaan kuitenkin 21 luvun 3 §:ää. Tässä momentissa säädetty lautakunnan toimivalta ei muissakaan tapauksissa estä 21 luvun 3 §:n soveltamista.

9 luku

Veden johtaminen nesteinä käytettäväksi ja pohjaveden ottaminen

15 §

Jos 1 luvun 18 §:ssä tarkoitettuun toimenpiteeseen annetun luvan hyväksikäyttö aiheuttaa melkoista haittaa, jota lupaa myönnettäessä ei ole edellytetty, voidaan haittaa kärsivän tai, jos haitta kohdistuu yleiseen etuun, asianomaisen viranomaisen hakemuksesta luvan ehtoja muuttaa tai, mikäli haitta on huomattava, lakkauttaa lupa. Olosuhteiden muuttumiseen perustuvasta luvan muuttamisesta on voimassa, mitä 2 luvun 28 §:ssä säädetään. Sanotun pykälän mukaista korvausta ei kuitenkaan määrätä, jos määräys luvan ehtojen muuttamisesta annetaan 1 luvun 22 §:ssä tarkoitetun seurauksen välttämiseksi.

Yleisiä määräyksiä

18 §

Jos veden johtamiseen vesistöä tai pohjaveden ottamiseen tämän lain mukaan on hankittava vesioikeuden lupa ja johto tulee kulkemaan toisen alueen kautta, on lupapäätökseen hakijan pyynnöstä otettava määräykset siitä, miten hanke 1 momentin säännökset huomioon ottaen on toteutettava. Jos vesioikeuden lupaa ei vaadita taikka johdon tekemisestä ei ole määräystä lupapäätöksessä, voidaan, jollei johdon tekemisestä ole sovittu alueen omistajan kanssa, asia saattaa ympäristönsuojelulautakunnan tai, jos johto tulee kulkemaan useamman kunnan alueella, hakemuksella vesioikeuden ratkaistavaksi.

10 luku

Jätevedet ja muut vesistöä pilaavat aineet

6 §

Se, joka johtaa jätevedtä toisen maalla olevaan ojaan tai puroon, onvelvollinen suorittamaan sellaiset uoman suurentamis-, kunnostamis- ja kunnossapitotyöt, jotka aiheutuvat jäteveden johtamisesta, sekä muutoinkin huolehtimaan siitä, ettei jäteveden johtamisesta aiheudu kohtuullisin kustannuksin välttävää vahinkoa. Tarvittaessa ympäristönsuojelulauta- kunta voi antaa määräyksiä työn suorittamisesta. Jos tällainen määräys annetaan sen oikaisemiseksi, mitä tämän momentin vastaisesti on tehty tai laiminlyöty, on voimassa, mitä 20 luvun 7 §:ssä säädetään.

27 §

Vesiensuojelumaksu suoritetaan vesi- ja ympäristöhallinnolle ja se on käytettävä valtiolle vesiensuojelusta, erityisesti sitä varten suoritettavasta tutkimustyöstä johtuviin menoihin.

Vesiensuojelumaksu voidaan määrätä vesi- ja ympäristöhallinnon viranomaisen vaatimuksesta. Vaatimus on, jollei sitä ole tehty lupaa pyydettäessä, käsiteltävä hakemusasiana. Olosuhteiden olennaisesti muuttuessa voidaan maksun suuruutta vesi- ja